

Kraków, dnia 30.04.2020 r.

Sąd Rejonowy w Cieszynie

I Wydział Cywilny

Ul. Garncarska 8

43-400 Cieszyn

Powód: Adam Adamowski

PESEL: 90010200897

ul. Gołębia 23

Cieszyn

Pozwana: GelderFreeRide

KRS:123456789

Fikcyjna 8, Český Těšín

Wartość przedmiotu sporu 9.000 zł

(słownie: dziewięć tysięcy złotych 00/100)

Oplata od pozwu:950 zł (600 zł roszczenie niemajątkowe, 450 zł za roszczenie majątkowe – III CZP 54/09)

(słownie: pięćset złotych 00/100)

POZEW

o zapłatę zadośćuczynienia z tytułu naruszenia praw osobistych

Ja, Adam Adamowski, działając w imieniu własnym, na podstawie art. art. 24 k.c. w zw. z 448 k.c. Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku – Kodeks cywilny oraz art. 21 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, wnoszę o:

1. Zasądzenie od pozwanej na moją rzecz kwoty 9.000 zł (słownie: dziewięć tysięcy złotych 00/100) tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę;
2. Nakazanie pozwanemu modyfikacji algorytmu GelderFreeRide, tak aby uniknąć zaistniałej dyskryminacji w przyszłości.
3. Zasądzenie odszkodowania za naruszenie przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (RODO)
4. Zasądzenie od pozwanej na moją rzecz kosztów procesu, według norm prawem przepisanych;

UZASADNIENIE

Pozwany opracował nową, autonomiczną usługę transportową o nazwie GelderFreeRide. Usługa ta umożliwia mieszkańcom regionu otaczającego miasto Cieszyn/Český Těšín korzystanie z 5 bezpłatnych wycieczek miesięcznie po wybranej przez nich trasie. Użytkownicy muszą się tylko zarejestrować na stronach internetowych firmy Pozwanego. Serwis jest dostępny zarówno dla mieszkańców Polski, jak i tych, którzy mieszkają w czeskim mieście Český Těšín, w pobliżu granicy polsko-czeskiej. Transfer odbiera klientów w miejscu wskazanym przez nich w zapytaniu o rezerwację, które musi być dokonane co najmniej 24 godziny wcześniej. GelderFreeRide to usługa oferowana we współpracy z firmą IntelligentMove, która wykorzystuje najnowszą generację autonomicznych pojazdów produkowanych przez firmę Tyrex, w połączeniu z systemem opartym na sztucznej inteligencji do wyznaczania tras pojazdów. Ze względu na fakt, że pojazdy mają ograniczoną pojemność (maksymalnie 7 osób), Pozwany nie może zagwarantować, że wniosek o rezerwację zostanie przyjęty. Ponadto, pojazd optymalizuje swoją trasę, aby uniknąć zbyt wielu objazdów dla użytkowników: ma zatem pewną możliwość wyboru pasażerów, których zabierze. Każdy pojazd gromadzi dużą ilość danych operacyjnych, w szczególności danych związanych z utrudnieniami w ruchu na niektórych ulicach oraz zagrożeniami dla integralności pojazdu i bezpieczeństwa jego pasażerów.

Przez dziewięć miesięcy składałem zapytania o rezerwację w GelderFreeRide, ale nigdy nie zostałem odebrany przez pojazd. Ani razu serwis nie odpowiedział mi pozytywnie; za każdym razem, gdy próbowałem dokonać rezerwacji, system wyświetlał komunikat "za dużo żądań". Prawdziwym powodem, dla którego system nie przyjmował moich rezerwacji, był fakt, że obszar, na którym mieszkam, jest zgłaszany jako niebezpieczny i źle utrzymany, na podstawie danych dotyczących bezpieczeństwa i konserwacji zebranych przez pojazd. Opisane powyżej działanie należy uznać za dyskryminację ze względu na pochodzenie społeczne.

Roszczenie swoje opieram na art. 448 k.c. w związku z art. 24 k.c. Zgodnie z brzmieniem art. 448 k.c. „w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę [...]”. Art. 448 k.c. w związku z art. 24 k.c. ma zastosowanie do sytuacji objętej niniejszym pozwem, ponieważ doszło do spełnienia trzech przesłanek:

- a) doszło do naruszenie dobra osobistego w postaci równego traktowania
- b) nastąpiła szkoda niemajątkowa
- c) pozwany ponosi winę za zaistniałą sytuację

ad. a)

Brak umożliwienia korzystania z oferowanej usługi należy uznać za naruszenie dobra osobistego w postaci prawa do równego traktowania. Dobra osobiste definiuje się jako dobra niemajątkowe przysługujące każdej osobie fizycznej oraz osobie prawnej, związane z ich indywidualnym istnieniem. Zgodnie z art. 23 Kodeksu Cywilnego, są to m.in. zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, wizerunek, nietykalność mieszkania, ale również niewymieniona w tym przepisie, chroniona natomiast na podstawie art. 30 Konstytucji, godność człowieka. Zaznaczyć należy również, że powyższy katalog jest otwarty, tzn. zaliczają się do niego nie tylko te wartości wymienione w Kodeksie cywilnym, ale także każde inne dobra, które można zakwalifikować jako dobra osobiste. Dynamika i niemożność ujęcia definicji dobra osobistego w sztywne ramy prawne była wielokrotnie podkreślana w orzecznictwie, między innymi w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi I ACa 1450/13 – „*Katalog dóbr osobistych jest katalogiem otwartym. Dynamika życia społecznego i zachodzące zmiany kulturowe wymagają, ażeby zbiór ten dostosowany był do istniejących potrzeb społecznych [...]*”. Równie szeroko definicję dóbr osobistych potraktował Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku I ACa 557/13, wskazując, iż „*Katalog dóbr osobistych określony w art. 23 k.c. ma charakter otwarty, a zakresem stosowania art. 23 i 24 k.c. objęte są wszelkie dobra osobiste rozumiane jako pewne wartości niematerialne związane z istnieniem i funkcjonowaniem podmiotów prawa cywilnego, które w życiu społecznym są uznawane za doniosłe i zasługujące z tego względu na ochronę.*” Prawo do równego traktowania, mimo iż nie jest dobrem osobistym explicite wskazanym w przepisach Kodeksu Cywilnego czy Konstytucji, wyczerpuje znamiona wskazane w powyższych definicjach.

Niewątpliwym jest również, iż dobro osobiste w postaci prawa do równego traktowania zostało we wskazanym stanie faktycznym naruszone. Brak dostępu do usługi przewozowych oferowanych przez przewoźnika wynikał z odległości mojego miejsca zamieszkania od centrum, jakości dróg w dzielnicy zamieszkania, utrzymania infrastruktury komunikacyjnej i ruchu na drogach. Arbitralny wybór usługobiorców oparty na miejscu ich zamieszkania stanowi naruszenie prawa do równego traktowania. Zgodnie z krajowym porządkiem prawnym, osoby, które doświadczyły naruszenia dóbr osobistych, mogą żądać zadośćuczynienia bądź odszkodowania na podstawie przepisów Kodeksu Cywilnego, a

także mają prawo żądać zaniechania naruszeń, zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny, oraz złożenia oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie.

Ad. b)

Wykluczenie społeczne to sytuacja, gdy obywatel, będący członkiem społeczeństwa, nie może w pełni uczestniczyć w ważnych aspektach życia społecznego, co powoduje szkodę niemajątkową, naruszając dobro osobiste, jakim jest prawo do równego traktowania. Sytuacja ta jest niezależna od jednostki i znajduje się poza jej kontrolą.

Konstytucja RP nie posługuje się wyrażeniem „wykluczenie społeczne”. Zawiera jednak liczne regulacje mające na celu ochronę przed tym zjawiskiem. Już w preambule nawiązuje do obowiązku solidarności z innymi.

Dziewięciomiesięczne wykluczenie z możliwości korzystania z ogólnodostępnej usługi GelderFreeRide narusza prawo do równego traktowania.

Doktryna wskazuje, iż szkoda niemajątkowa przejawia się w postaci odczuwanego przez poszkodowanego bólu i cierpienia, stresu, dyskomfortu, świadomości konieczności życia z nieuleczalnym urazem lub innych ujemnych przeżyć psychicznych. Przez niemożliwość korzystania z usług przewozowych GelderFreeRide czułem się wykluczony, potraktowany gorzej niż inni mieszkańcy tego samego rejonu. Przejawiało się w każdorazowej frustracji kiedy mój przejazd był odrzucany a także obniżeniu poczucia własnej wartości, ponieważ miałem świadomość, że przez fakt zamieszkania w „gorszej” dzielnicy jestem traktowany gorzej, mam mniejsze możliwości.

Na gruncie prawa polskiego odszkodowanie za szkodę powinno zmierzać do zniwelowania wszelkich negatywnych konsekwencji, które na skutek deliktu powstały w sferze niemajątkowej (tzw. zasada pełnej kompensacji).

Zgodnie z orzecnictwem, art. 448 k.c. daje możliwość zasądzenia zadośćuczynienia w szczególnych przypadkach, zwłaszcza, gdy działanie sprawcy naruszenia nakierowane jest na naruszenie dóbr osobistych pokrzywdzonego. To ostatnie zostało wykazane powyżej.

Ad. c)

Działania Pozwanego bez wątpliwości można uznać za zawinione. Jako operator i pomysłodawca systemu był odpowiedzialny za jego działanie. Mimo spełnienia wszystkich wymagań ze strony producenta, byłem notorycznie pomijany w usługach Pozwanego. Pozwany jako osoba prawna swoimi zaniedbaniami doprowadziła do mojego wykluczenia społecznego. Bezprawność tego zachowania da się wyprowadzić z samego faktu naruszenia przez dane zachowanie dobra osobistego poszkodowanego czy – ściślej – z faktu naruszenia bezwzględnego prawa podmiotowego chroniącego jego dobro osobiste. Takim właśnie zachowaniem było lekceważenie przez okres dziewięciu miesięcy moich zamówień przez system którego Pozwany był zarządcą i projektantem.

W omawianej sytuacji nie zachodzą również żadne przesłanki ekskulpacyjne, zarówno ze strony mojej jak i Pozwanego. O ewentualnym braku bezprawności można mówić dopiero wówczas, gdy zachodzi któraś ze szczególnych okoliczności ją wyłączających. Moje miejsce zamieszkania na mniej uczęszczanych szlakach komunikacyjnych z pewnością nie można uznać za przesłankę łagodzącą zawinienie Pozwanego, ponieważ jego usługa miała mieć charakter powszechny. Pozwany zaś jako podmiot profesjonalny powinien dopracować swoje usługi i przetestować algorytm pod względem obsługi mniej popularnych dróg. Z racji niedopełnienia tych obowiązków i naruszenia przez to moich dóbr osobistych, sprawiając że zostało naruszone moje dobro osobiste w postaci prawa do równego traktowania oraz zostałem wykluczony społecznie, działania i zaniechania Pozwanego trzeba uznać za zawinione.

Jak zostało wykazane powyżej, wszystkie przesłanki uzasadniające zastosowanie art. 448 k.c zostały spełnione.

Moje roszczenie opieram również na naruszeniu zakazu dyskryminacji ustanowionemu w art. 21 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Karta praw podstawowych jest aktem prawa podstawowego stanowiącego wyraz fundamentalnych zasad prawa UE. W art. 21 unormowany jest zakaz dyskryminacji:

- 1. Zakazana jest wszelka dyskryminacja w szczególności ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.*
- 2. W zakresie zastosowania Traktatów i bez uszczerbku dla ich postanowień szczególnych zakazana jest wszelka dyskryminacja ze względu na przynależność państwową.*

W niniejszym stanie faktycznym doszło do bezpośredniej dyskryminacji mojej osoby ze względu na pochodzenie społeczne. Zgodnie z dyrektywą Rady Unii Europejskiej 2000/43/WE, *dyskryminacja bezpośrednia ma miejsce, gdy ze względu na pochodzenie rasowe lub etniczne osoba traktowana jest mniej przychylnie niż traktuje się, traktowano lub traktowano by inną osobę w podobnej sytuacji.* W art. 3 wskazane jest natomiast, że dyskryminacja może dotyczyć braku równego dostępu do dóbr i usług. Osoby mieszkające w innych obszarach regionu otaczającego miasto Cieszyn/Český Těšín mogły korzystać z usług transportowych GelderFreeRide. Dla mnie ta usługa została wyłączona ze względu na gorszą jakość dróg w moim rejonie, dalszą odległość od centrum i gorszą infrastrukturę komunikacyjną niż w pozostałych rejonach. Zostałem potraktowany odmiennie niż osoby mieszkające w tym samym mieście co ja, tylko ze względu na pochodzenie społeczne. Dostęp do transportu publicznego został dla mnie wyłączony, ponieważ mieszkam w rejonie uznawanym za „gorszy”. Wskazuje to jednoznacznie na dyskryminację ze względu na pochodzenie społeczne.

Wątpliwości dotyczą również kwestii tego, czy przepisy KPP mogą być stosowane w relacji między podmiotami prywatnymi. Należy więc przypomnieć sobie kwestie związane z zasadą bezpośredniego skutku, która wraz z zasadą pierwszeństwa stanowi fundament prawa wspólnotowego. Dzięki zasadzie bezpośredniego skutku podmioty indywidualne mogą powoływać się bezpośrednio na prawo wspólnotowe przed sądami niezależnie od tego, czy w prawie krajowym istnieją podobne regulacje. Wyróżnia się bezpośredni skutek wertykalny i horyzontalny.

1) **Bezpośredni skutek wertykalny** ma znaczenie dla stosunków między osobami a krajem. Oznacza to, że obywatele mogą powoływać się na normę europejską w stosunku do kraju;

2) **Bezpośredni skutek horyzontalny** ma znaczenie dla stosunków między osobami indywidualnymi. Co oznacza, że osoba prywatna może przywołać normę unijną w sporze z inną osobą.

W wyroku TS z dnia 22 stycznia 2019 r., C-193/17 Trybunał zwrócił uwagę na fakt, że po pierwsze, **ustanowiona w art. 21 KPP zasada niedyskryminacji jest normą bezwzględnie wiążącą, a po drugie, przepis ten przyznaje jednostkom prawo, na które mogą się bezpośrednio powoływać w sporze również w relacjach horyzontalnych, jeśli jego przedmiot dotyczy dziedziny objętej prawem Unii.**

Oznacza to, że z powodu zaistniałej dyskryminacji, moje roszczenie może zostać oparte na art. 21 KPP.

Warto również wspomnieć, iż powołana powyżej dyrektywa 2000/43/WE stanowiąca o zakazie dyskryminacji ze względu na pochodzenie społeczne bezpośrednio w art. 3 wskazuje, że stosuje się ją do wszystkich osób, zarówno sektora publicznego, jak i prywatnego.

Zgodnie z artykułem 6 RODO przesłanką do zgodnego z prawem przetwarzania danych osobowych jest konieczność przetwarzania danych osobowych w celu wywiązania się z warunków określonych w umowie, jeśli osoba, której dane dotyczą jest w tej umowie jedną ze stron. W niniejszym stanie faktycznym łączył mnie z Pozwanym stosunek prawny, na podstawie którego Pozwany był zobowiązany do świadczenia usługi przewozowej. Przez okres 9 miesięcy podejmowałem liczne nieudane próby zamówienia pojazdu. Przez ten czas moje dane osobowe nie były przetwarzane w celu wykonania umowy przewozowej (tj. w celu realizacji usługi przewozu), a po to aby określić moje położenie i w przypadku oznaczenia mojej okolicy jako nieoptymalnej dla przejazdu pojazdu zablokować możliwość zrealizowania zlecenia. Brak umożliwienia korzystania z oferowanej usługi należy uznać za niezgodne wykorzystanie moich danych osobowych z ich przeznaczeniem określonym w umowie łączącej mnie z Pozwanym, co narusza art. 5 RODO. Zgodnie z art 82 RODO, osoba fizyczna ma prawo uzyskać od administratora lub podmiotu przetwarzającego odszkodowanie za poniesioną szkodę o charakterze majątkowym jak i niemajątkowym. Poniesiona szkoda ma charakter niemajątkowy co zostało wykazane powyżej..Konkludując uznać należy, że Pozwany naruszył przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie

ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych. danych osobowych w celu wywiązania się z zawartej umowy.

Ze względu na powyższe wnoszę jak w petitum.

(podpis)